

Міністерство освіти і науки України
Державний біотехнологічний університет
Факультет менеджменту, бізнесу та права
Кафедра менеджменту, бізнесу і адміністрування

ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Методичні вказівки
до проведення практичних і семінарських занять
з дисципліни
здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм навчання
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

Затверджено
рішенням навчально-методичної комісії
факультету менеджменту,
адміністрування та права
Протокол № 6 від 9 лютого 2024 р.

Харків
2024

Схвалено
на засіданні кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування
Протокол № 6 від 30 січня 2024 р.

Рецензенти:

В.В. Антощенкова, д-р екон. наук, доц., доцент кафедри глобальної економіки Державного біотехнологічного університету

І.М. Сафронська, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля

О-75 Основи публічного управління та адміністрування: метод. вказівки до проведення практичних і семінарських занять з дисципліни здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / Державний біотехнологічний університет; авт.-уклад. О.О. Гуторова. – Харків : [б. в.], 2024. – 31 с.

Методичні вказівки до проведення практичних і семінарських занять з дисципліни «Основи публічного управління та адміністрування» розроблено відповідно до навчальної програми. Видання включає зміст навчальної дисципліни, тематичний план навчальної дисципліни, плани практичних занять, плани семінарських занять, рекомендовану літературу та електронний ресурс.

Видання призначено здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

УДК

Відповідальний за випуск: Ю.М. Сагачко, канд. екон. наук, доцент

© О.О. Гуторова, 2024
© ДБТУ, 2024

ВСТУП

Сучасні основи публічного управління та адміністрування є невід'ємною складовою ефективного функціонування розвиненої держави і розглядається світовим співтовариством як ключовий критерій належного соціально-політичного врядування.

За роки існування Україні як окремої держави було закладено основи публічного управління та адміністрування в якості спеціальної наукової теорії, яка є характерною рисою сучасного міждисциплінарного типу знання, властивого в інформаційному суспільстві, суспільстві знання. В сучасних умовах, де громадянське суспільство і публічна сфера, багато компонентів політичної системи ще не повністю сформовані, державна політика повинна бути єдиним виразом загальних інтересів усіх верств суспільства. Крім того, становлення України як повноцінного конкурентоспроможного партнера у світовому цивілізаційному та формаційному просторі потребує наукового обґрунтування засад публічного управління

Демократизація українського суспільства та розбудова системи державного управління зумовлює необхідність впровадження сучасних цінностей публічного адміністрування в діяльність владних інститутів, вимагає підвищення результативності їх функціонування та якості послуг, що надають населенню. Вирішення цих завдань потребує поліпшення організації роботи органів державного управління та місцевого самоврядування, обумовлює зростання вимог до рівня професійної підготовки управлінської еліти. Обґрунтуванню цих заходів мають передувати аналіз та узагальнення досвіду функціонування існуючих моделей децентралізованого управління розвинених країн світу, практики реалізації вимог і принципів публічного адміністрування у зарубіжних країнах та вітчизняними органами влади.

У цьому зв'язку оволодіння теоретичними основами публічного управління набуває особливо важливого значення, оскільки його механізми і технології не можуть бути дієвим та ефективним без розуміння і практичного врахування управлінських закономірностей, дотримання сформульованих на їх основі принципів, використання відповідних підходів, моделей, методів та ін. Враховуючи це, дисципліна "Основи публічного управління та адміністрування" орієнтована на формування базових теоретичних знань у галузі публічного управління, надання вмінь та навичок практичного застосування цих знань.

Дисципліна входить до циклу дисциплін, що формують фахові (спеціальні) компетентності, освітньо-професійних програм підготовки магістрів за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування".

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

1. Сутність і зміст публічного управління
2. Суб'єкти та об'єкти публічного управління та адміністрування
3. Принципи публічного управління
4. Методи публічного управління та адміністрування
5. Основні форми публічного управління та адміністрування

ТЕМА 2. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ТЕМА 3. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ

1. Поняття структури управління.
2. Характерні риси організаційної структури публічного управління
3. Основи побудови організаційних структур публічного управління
4. Централізація та децентралізація у структурній організації публічного управління
5. Унітарна та федеративна організації публічного управління

ТЕМА 4. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

1. Американський та європейський підходи до державного управління.
2. Централізований і децентралізований підходи розвитку державної служби
3. Закриті й відкриті системи державної служби
4. Освіта та принципи системи державної служби
5. Становлення та розвиток державної служби в Україні

ТЕМА 5. ОРГАНИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

1. Поняття і система державних органів в Україні
2. Інститут Президента України
3. Законодавча влада в Україні
4. Засади правосуддя в Україні
5. Кабінет Міністрів України – вищий орган в системі органів виконавчої влади України
6. Центральні органи виконавчої влади

7. Система і основи правового статусу місцевих державних адміністрацій

ТЕМА 6. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

1. Поняття та предмет правового регулювання
2. Методи та форми правового регулювання
3. Дисципліна та відповідальність в публічному управлінні

ТЕМА 7. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ

1. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування

2. Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності

МОДУЛЬ 2 . ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ТЕМА 8. ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ТА МУНІЦИПАЛЬНА ПУБЛІЧНА ВЛАДА

1. Поняття «публічного характеру муніципальної влади»
2. Форми, ознаки та особливості публічної влади.
3. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування

ТЕМА 9. РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

1. Громадські об'єднання як носії влади в демократичному суспільстві

2. Стан і перспективи громадянського суспільства в сучасній Україні

ТЕМА 10. КОРПОРАТИВНА ВЛАДА ТА ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В ДОБРОВІЛЬНИХ ОБ'ЄДНАННЯХ

1. Сутність та значення корпоративної влади та публічного адміністрування в добровільних об'єднаннях

2. Система корпоративної влади та публічного адміністрування в добровільних об'єднаннях

3. Публічне адміністрування в некомерційних організаціях
4. Корпоративна влада в господарських товариствах

5. Міжнародний та зарубіжний досвід публічного адміністрування та корпоративної влади

ТЕМА 11. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК ПРОЦЕС ВИРОБЛЕННЯ, ПРИЙНЯТТЯ ТА ВИКОНАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

1. Понятійно-категоріальний апарат вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

2. Способи, підходи і прийоми для ефективної організації прийняття управлінського рішення

3. Етапи прийняття управлінських рішень

4. Ефективність управлінських рішень в органах виконавчої влади

ТЕМА 12. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ У ПРОЦЕСАХ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

1. Теоретичні засади електронного урядування

2. Електронний документообіг та захист інформації

3. Електронна демократія: зміст, функції та інструментарій

4. Захист інформаційного простору у процесах публічного управління та адміністрування

ТЕМА 13. ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

1. Економічні засади публічного управління

2. Публічне адміністрування та складові економічної системи

ТЕМА 14. АНТИКОРУПЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

1. Поняття, типи та види корупції

2. Антикорупційні органи

3. Антикорупційна стратегія України

ТЕМА 15. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

1. Вплив сучасних тенденцій розвитку управлінської діяльності та особливостей управлінської праці на визначення їх ефективності

2. Специфічні особливості при визначенні ефективності публічного управління та адміністрування

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	Всього	у тому числі				Всього	у тому числі			
		го	л	п	сем.		с. р.	го	л	п
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ										
ТЕМА 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ	8	2		2	4	8	2			6
ТЕМА 2. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ	8	2		2	4	8				8
ТЕМА 3. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ	8	2	2		4	8	2	2		4
ТЕМА 4. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ	8	2	2		4	8				8
ТЕМА 5. ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ	8	2	2		4	8		2		6
ТЕМА 6. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	8	2		2	4	8				8
ТЕМА 7. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ	8	2		2	4	8				8
<i>Разом за модулем 1</i>	56	14	6	8	28					
Модуль 2										
ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ										
ТЕМА 8. ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ТА МУНІЦИПАЛЬНА ПУБЛІЧНА ВЛАДА	8	2	2		4	8				8

ТЕМА 9. РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	8	2	2		4	8				8
ТЕМА 10. КОРПОРАТИВНА ВЛАДА ТА ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В ДОБРОВІЛЬНИХ ОБ'ЄДНАННЯХ	8	2		2	4	8				8
ТЕМА 11. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК ПРОЦЕС ВИРОБЛЕННЯ, ПРИЙНЯТТЯ ТА ВИКОНАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	8	2		2	4	8				8
ТЕМА 12. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ У ПРОЦЕСАХ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ	8	2		2	4	8	2			6
ТЕМА 13. ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ	8	2		2	4	8				8
ТЕМА 14. АНТИКОРУПЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ	8	2		2	4	8				8
ТЕМА 15. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ	8	2	2		4	8		2		6
Разом за модулем 2	64	16	6	10	32					
Усього годин	120	30	12	18	60	120	6	6	-	108

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Процес навчання передбачає не лише глибоку теоретичну підготовку, а й формування умінь за рахунок ознайомлення студентів з сучасними методами аналізу стандартних задач, завдань, проблем, умінь приймати рішення у стандартних ситуаціях.

Практичне заняття – форма навчального заняття, при якій здійснюється детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формуються вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Головна мета практичного заняття це набуття практичних умінь і навичок. Основними завданнями практичного заняття є: підготовка до самостійного виконання практичних завдань; підготовка студентів до контрольних робіт; набуття вмінь застосування теоретичних знань на практиці; підготовка студентів до майбутньої практичної діяльності.

ТЕМА 1. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ

Питання для обговорення

- ◆ Поняття структури управління
- ◆ Характерні риси організаційної структури публічного управління
- ◆ Основи побудови організаційних структур публічного управління
- ◆ Централізація та децентралізація у структурній організації публічного управління
- ◆ Унітарна та федеративна організації публічного управління

Завдання 1

На основі аналізу зарубіжних та вітчизняних статей та публікацій розкрити поняття «децентралізація». Результати занести в табл.1.

Таблиця 1

Розкриття поняття «децентралізація»

Поняття	Визначення	Автор

Завдання 2

Проаналізуйте статистичні данні за демографічними показниками та спрогнозуйте функції держави Україна, які будуть користуватися попитом у суспільства в майбутньому.

Завдання 3

Проблеми нестачі ресурсів, екологічні виклики, збільшення населення на території держави, зайнятість. Чи потребують ці проблеми оптимізації державного управління? Зробіть висновки за статистичними показниками.

Завдання 4

Зобразіть схематично взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні, використовуючи елементи, наведені в табл. 1

Таблиця 1

Органи державної влади та місцевого самоврядування в Україні

Органи державної влади	Органи місцевого самоврядування
Президент України. Верховна Рада України. Кабінет Міністрів України. Міністерства, комітети. Місцеві державні адміністрації	Сільські, селищні та міські ради та їх виконавчі органи. Районні та обласні ради, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст. Районні у містах ради та їх виконавчі органи

Завдання 5

Дайте порівняльну характеристику моделей публічного адміністрування таких країн, як: Англія, Франція, Німеччина, Польща, США та Україна, заповнивши табл. 2.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика моделей публічного адміністрування в різних країнах

Країна	Особливості	Коментарі
Англія		
Франція		
Німеччина		
Польща		
США		
Україна		

ТЕМА 2. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

Питання для обговорення

- ◆ Американський та європейський підходи до державного управління..
- ◆ Централізований і децентралізований підходи розвитку державної служби
- ◆ Закриті й відкриті системи державної служби
- ◆ Освіта та принципи системи державної служби
- ◆ Становлення та розвиток державної служби в Україні
- ◆ Періоди формування державно-управлінської думки.
- ◆ Біхевіористичний, гуманітарний, системний, ситуаційний, структурно-функціональний, соціально-інженерний підходи до управління.
- ◆ Теорія раціональної (ідеальної) бюрократії М.Вебера.
- ◆ Сутність і вплив поглядів В.Вільсона. Відмінність класичної та політичної бюрократії.
- ◆ Концепція нового державного менеджменту (new public management)
- ◆ Основні принципи європейської школи державного управління.

Завдання 1

Порівняйте стилі поведінки чиновників державного апарату ХІХ та початку ХХІ століття. В чому полягає їх відмінність?

Завдання 2

В чому полягає відмінність класичної та політичної бюрократії? Порівняйте діяльність класичних державних службовців та політичних діячів. В чому сутність теорії розподілу політики й адміністрування?

Завдання 2

Заповніть табл. 3 , використовуючи подані далі підказки. Зробіть висновок щодо особливостей ідеальної бюрократії та публічного управління. Відповідь обґрунтуйте та наведіть приклади.

Ознаки-підказки для заповнення табл. 3:

- імперативні – інтерактивні;
- бюрократичний (адміністрування) – менеджерський (управління); зовнішній – внутрішній;
- сепаратизм – партнерство;
- домінування самоврядових та автономічних укладів – домінування моноцентричних укладів;
- ієрархічні – диверсифіковані, еластичні;
- назовні та на потреби – в середину та на процедури; короткий – довгий.

Порівняння ідеальної бюрократії та публічного управління

Ознаки	Ідеальна бюрократія	Публічне управління
Стиль керівництва		
Структури організації		
Спрямованість діяльності		
Контроль		
Термін здійснення дій		
Цілі діяльності		
Співпраця з організаціями з інших секторів		
Організація держави		

ТЕМА 3. ОРГАНИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Питання для обговорення

- ◆ Поняття і система державних органів в Україні
- ◆ Інститут Президента України
- ◆ Законодавча влада в Україні
- ◆ Засади правосуддя в Україні
- ◆ Кабінет Міністрів України – вищий орган в системі органів виконавчої влади України
 - ◆ Центральні органи виконавчої влади
 - ◆ Система і основи правового статусу місцевих державних адміністрацій

Завдання 1

Проаналізуйте ефективність системи адміністративно-територіального устрою України. Проблеми та перспективи реформування.

Завдання 2

Сформулюйте галузеву структуру Кабінету Міністрів України, входячи з викликів, які стоять перед людством у XXI сторіччі.

Проаналізуйте функції та відповідальність Кабінету Міністрів України.

Завдання 3

Розглянути основні конституційні повноваження та відповідальність місцевих державних адміністрацій. Визначити перспективи реформування цих повноважень.

Завдання 4

Визначте, які в Україні проведені реформи, що впливають на зміну структури управління за останнє десятиріччя. Яка структура влади найбільше піддалась реформуванню? Зробіть відповідні висновки.

Завдання 5

Встановіть основні форми правління, що існують та успішно функціонують в країнах, визначте переваги та недоліки кожної, заповнивши табл. 4.

Зробіть висновки, щодо кращої форми правління. Які можуть існувати проблеми вибору форми правління?

Таблиця 4

Аналіз основних форм правління

Назва	Характеристика	Переваги	Недоліки	Примітки

Завдання 6

Надайте перелік найбільш розповсюджених та доцільних факторів, які впливають на особливості стилю керівництва в системі публічної влади. Чи існує схильність до авторитаризму? Обґрунтуйте власну думку, наведіть приклади. Встановіть напрями формування демократичного стилю керівництва.

ТЕМА 4. ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ТА МУНІЦИПАЛЬНА ПУБЛІЧНА ВЛАДА

Питання для обговорення

- ◆ Поняття «публічного характеру муніципальної влади»
- ◆ Форми, ознаки та особливості публічної влади
- ◆ Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади

та публічного адміністрування

- ◆ Європейська хартія місцевого самоврядування як фундамент розвитку місцевої демократії

- ◆ Досвід організації публічної служби в європейських країнах. Міжнародні та всеукраїнські об'єднання органів місцевого самоврядування

- ◆ Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування

- ◆ Система місцевого самоврядування в Україні, як демократична основа управління в державі

- ◆ Основні фактори формування місцевого самоврядування

- ◆ Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування

- ◆ Посадові особи місцевого самоврядування

- ◆ Особливості діяльності органів місцевого самоврядування у період воєнного стану

Завдання 1

Розкрийте принципи самоврядування (на підставі Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”).

Завдання 2

Визначте характерні риси місцевого самоврядування, які дають змогу визнати його основним видом публічної влади, що не належить державі.

Завдання 3

Чи існує, на вашу думку, відмінність понять «муніципальна влада» та «влада місцевого самоврядування»? Поясніть власну думку.

Завдання 4

Намалюйте схему, яким чином здійснюється розподіл публічної влади, обов'язково відобразіть територіальну організацію влади в Україні.

Завдання 5

Поясніть, що значить поняття «органи самоорганізації населення», у чому полягає їх функціональне зобов'язання. Чи існує різниця між загальними зборами громадян та органами самоорганізації населення? Встановіть їх компетенції та повноваження, зробіть висновки.

Завдання 6

Знайдіть у відкритому доступі та опишіть приклади місцевих ініціатив, які призвели до зміни політики в регіоні.

Завдання 5

Встановіть, у чому полягає відмінність представницьких та

виконавчих органів місцевого самоврядування, пояснивши власну думку та заповнивши табл. 5.

Таблиця 5.

**Відмінність представницьких
та виконавчих органів місцевого самоврядування**

№ п/п	Ознака	Органи місцевого самоврядування	
		представницькі	виконавчі
1.	Спільні риси		
2.	Відмінності		
3.	Функції, що виконують		
4.	Приклад		

Завдання 8

Проаналізуйте законодавчі підходи до формування органів самоорганізації населення. Зробіть висновки щодо їх актуальності та відповідності сучасним тенденціям розвитку України.

Завдання 9

Розкрийте особливості місцевого самоврядування в Україні (на основі аналізу інформаційних джерел).

ТЕМА 5. РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Питання для обговорення

- ◆ Громадські об'єднання як носії влади в демократичному суспільстві
- ◆ Стан і перспективи громадянського суспільства в сучасній Україні

Завдання 1

Громадянське суспільство – це історичний тип у розвитку людського суспільства, його конкретна якісна характеристика; це сфера самовиявлення і реалізації потреб та інтересів вільних індивідів через систему відносин (економічних, соціальних, релігійних, національних, духовних і культурних). Структурними елементами цієї системи є

організації (політичні партії, громадські об'єднання й асоціації) та різні об'єднання (професійні, творчі, спортивні, конфесійні тощо), що охоплюють всі сфери суспільного життя і є своєрідним регулятором свободи людини.

Які з наведених організацій не є складовою громадянського суспільства:

- Посередницька організація волонтерів.
- Клуб місцевої громади.
- Профспілка «Народна солідарність».
- Всеукраїнське об'єднання «Майдан».
- Громадський інформаційно-аналітичний Центр для молоді.
- Спортивний клуб «Твій стиль».
- Комсомол.
- Українська Православна Церква.
- Професійна футбольна асоціація.
- Засоби масової інформації.

Завдання 2

З перерахованих цінностей та рис українського менталітету оберіть ті, які:

1) достатньо виражені, на них уже нині можна покластися в розгортанні громадської діяльності. Впишіть їх у стовпчик 1 табл. 6 традиційно вважаються притаманними українцям, але були виведені з ужитку, надщерблені чи спотворені колишнім комуністичним режимом (стовпчик 2);

2) не властиві українцям, але їх потрібно прищеплювати заради зміцнення громадянського суспільства і демократії (стовпчик 3).

Таблиця 6

Громадянські цінності українців як політичної нації

Наявні, достатньо виражені	Виведені з ужитку, надщерблені або спотворені комуністичним режимом	Поки що не властиві основній масі українців

Обґрунтуйте свою класифікацію матеріалами соціологічних

досліджень, фактами з життя, наукових і науково-популярних публікацій. За основу візьміть такі цінності для класифікації: гостинність, відкритість, толерантність, прагнення справедливості, любов до рівності, повага до інших людей, працелюбність, релігійність, ініціативність, підприємливість, господарність, вміння впорядковувати середовище свого життя, терплячість, співчутливість, бажання допомогти ближньому, індивідуалізм (як автономність особистості), схильність до колективних дій (кооперування зусиль), упевненість у собі, цілеспрямованість, патріотизм, любов до свободи, прагнення справедливості, орієнтація на соціальну рівність, зацікавленість суспільними справами, відповідальність (перед суспільством, громадою), повага до закону, громадянська і людська гідність та повага до прав людини тощо.

Завдання 3

Чи є революції самовиявом громадянського суспільства? Якщо так, то як бути з «цивільністю»? Які інституційні видозміни громадянських суспільств в умовах трансформації?

ТЕМА 6. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Питання для обговорення

- ◆ Вплив сучасних тенденцій розвитку управлінської діяльності та особливостей управлінської праці на визначення їх ефективності
- ◆ Специфічні особливості при визначенні ефективності публічного управління та адміністрування

Завдання 1

Поняття ефективності управління передбачає ефективність управлінських дій і ефективність осіб, які здійснюють управлінські дії. Чим можна домогтися «ефективності осіб, які здійснюють управлінські дії»?

Завдання 2

Ефективне демократичне врядування є результатом взаємодії добре скоординованої влади, з одного боку, та обізнаного, зацікавленого і активного громадянина з іншого. Установіть відповідність між загальними критеріями та індикаторами демократичного функціонування публічної адміністрації. Для цього в табл. 7 необхідно поставити відповідний номер індикатора в стовпець «загальні критерії».

Таблиця 7

**Загальні критерії та індикатори демократичного
функціонування публічної адміністрації**

Загальні критерії	Індикатори
Конституційне врядування - повага до конституції та законів, а також інших нормативних актів (...)	1. Колегіальність, відкритість, врахування громадської думки та залучення громадян
Народний суверенітет - залежність формування виконавчих органів влади від волевиявлення народу (...)	2. Кількісне та якісне наближення кадрового складу виконавчих структур до забезпечення гендерного паритету
Двосторонній потік інформації про суспільні справи від урядових структур до громадян і в зворотному напрямі (...)	3. Демократичність поглядів і стандартів поведінки членів уряду та виконавчих структур, дотримання ними норм етики державного службовця
Демократичність процесу прийняття рішень (...)	4. Верховенство закону, дотримання принципу розподілу повноважень у відносинах із президентом, парламентом та судами
Гендерна рівність (...)	5. Форма, частота і результативність політичної комунікації з громадянами
Демократична культура і соціальний капітал (...)	6. Чесність і справедливість виборів та процедур формування коаліційного уряду

Підберіть і проаналізуйте матеріали, що стосуються самоорганізації суспільства в Україні. Охарактеризуйте яскраві приклади самоорганізації суспільства. Визначте, які ризики вони мають для держави.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентом теоретичних знань, отриманих як на лекційних заняттях, так і в процесі самостійного вивчення матеріалу, а також під час виконання індивідуальної навчально-дослідної роботи.

У процесі проведення семінарського заняття організується дискусія навколо попереднього визначених тем, до яких студенти готують тези виступів, а також проблемні питання, відповідь на які має бути знайдена у ході обговорення.

Проведення семінарських занять дозволяє вирішувати такі цілі:

- оптимально поєднувати лекційні заняття із систематичною самостійною навчально-пізнавальною діяльністю студентів, їх теоретичну підготовку з практичною;
- розвивати уміння, навички розумової праці, творчого мислення, уміння використовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань;
- формувати у студентів інтерес до науково-дослідної роботи і залучення їх до наукових досліджень, які здійснює кафедра;
- забезпечувати системне повторення, поглиблення і закріплення знань студентів за певною темою;
- формувати уміння і навички здійснення різних видів майбутньої професійної діяльності;
- здійснювати діагностику і контроль знань студентів з окремих розділів і тем програми, формувати уміння і навички виконання різних видів майбутньої професійної діяльності.

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

План заняття

- ◆ Сутність і зміст публічного управління
- ◆ Суб'єкти та об'єкти публічного управління та адміністрування
- ◆ Принципи публічного управління
- ◆ Методи публічного управління та адміністрування
- ◆ Основні форми публічного управління та адміністрування

Питання для обговорення:

- Поясніть сутність понять: «публічне управління» і «публічне адміністрування».

- Складіть схему співвідношення понять «управління», «публічне управління», «державне управління», та «публічне адміністрування».
- Основи публічного управління та адміністрування як предмет наукових досліджень.
- Специфіка публічного управління.
- Суб'єкт та об'єкт публічного управління.
- Наведіть приклади методів управлінської діяльності, які використовуються в Україні.
- Чому державне управління України виявилось нездатним забезпечити рішуче збалансоване реформування суспільства?
- Обґрунтуйте необхідність проведення реформування публічної адміністрації.
- Намалюйте схему: «Складові публічного управління».

ТЕМА 2. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

План заняття

- ◆ Джерела ідей управління суспільством і країною.
- ◆ Формування та розвиток теорій управління суспільством та країною.
- ◆ Основні теорії та школи управління суспільством і країною другої половини ХХ століття.
- ◆ Японський варіант людських відносин.
- ◆ Соціально-інженерний та гуманітарний підходи.
- ◆ Концепція раціонального вибору та «новий менеджеризм».
- ◆ Публічне управління в контексті неокласичної теорії.

Питання для обговорення

- Системні характеристики публічного адміністрування.
- Особливості застосування системного підходу, теорії соціальної самоорганізації у публічному адмініструванні.
- Професійна підготовка державно-управлінських кадрів у контексті сучасних тенденцій.
- Теорія соціальних мереж і можливості її застосування у публічному адмініструванні.
- Назвіть основні теорії та школи управління суспільством і країною.
- Визначте етапи історичного розвитку теорії та школи управління суспільством.

- Особливості закордонного досвіду управління державою і суспільством.
- Охарактеризуйте публічне управління в контексті неокласичної теорії.

ТЕМА 3. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

План заняття

- ◆ Поняття та предмет правового регулювання
- ◆ Методи та форми правового регулювання
- ◆ Дисципліна та відповідальність в публічному управлінні

Питання для обговорення

- Визначення правового регулювання та визначте основні його сфери.
- Назвіть основні ознаки правового регулювання
- У чому полягає сутність правового регулювання публічного управління та адміністрування?
 - Метод правового регулювання, його сутність.
 - Назвіть ознаки методів публічного управління
 - Залежно від характеру, змісту й юридичних наслідків застосування форм публічного управління поділяють на правові та неправові. Охарактеризуйте їх.
 - Основними формами публічного управління є видання управлінських актів, пов'язаних з адміністративно-правотворчою та правозастосовною діяльністю органів виконавчої влади. Назвіть і охарактеризуйте їх.
 - Що собою являє державна дисципліна та які складові частини державної дисципліни виділяють?
 - Види юридичної відповідальності застосовуються до державних службовців: дисциплінарна; адміністративна; цивільна; кримінальна. Охарактеризуйте кожен з них.

ТЕМА 4. РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

План заняття

- ◆ Громадські об'єднання як носії влади в демократичному суспільстві
- ◆ Стан і перспективи громадянського суспільства в сучасній Україні
- ◆ Основні етапи формування та еволюції громадянського

суспільства.

- ◆ Сутнісні характеристики громадянського суспільства.
- ◆ Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні.
- ◆ Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин.
- ◆ Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.

Питання для обговорення

- Визначте поняття та ознаки громадянського суспільства.
- Які етапи формування громадянського суспільства.
- Основа і інститути громадянського суспільства
- Яке місце і значення громадських організацій у публічному адмініструванні.
 - Які основні соціальні права і свободи людини визначені в міжнародних нормативно-правових документах.
 - Завдання соціальної політики держави в умовах ринкової економіки, організаційно-правове забезпечення її реалізації.
 - Визначте функції держави і суспільства в реалізації соціальної політики в країнах ЄС.
 - Формування підходів до соціальної політики.
 - Держава як гарант соціальної спрямованості ринкової економіки.
 - Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами.
 - Основні види соціальної допомоги держави.
 - Зростання ролі позаекономічних факторів.
 - Публічне адміністрування у сфері освіти, науки, культури та мистецтва.
 - Забезпечення державою соціальної безпеки людини, громадянина та населення.
 - Особливості публічного адміністрування соціальної сфери у період воєнного стану.
 - Формування підходів до соціальної політики.
 - Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами.
 - Основні види соціальної допомоги держави та особливості у період воєнного стану.
 - Публічне адміністрування у сфері освіти, науки, культури та мистецтва.
 - Забезпечення державою соціальної безпеки населення та особливості у період воєнного стану.
 - Принципи оцінки ефективності соціальної політики.
 - Публічне адміністрування соціальної сфери у період воєнного стану.

ТЕМА 5. КОРПОРАТИВНА ВЛАДА ТА ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В ДОБРОВІЛЬНИХ ОБ'ЄДНАННЯХ

План заняття

- ◆ Сутність та значення корпоративної влади та публічного адміністрування в добровільних об'єднаннях
- ◆ Система корпоративної влади та публічного адміністрування в добровільних об'єднаннях
- ◆ Публічне адміністрування в некомерційних організаціях
- ◆ Корпоративна влада в господарських товариствах
- ◆ Міжнародний та зарубіжний досвід публічного адміністрування та корпоративної влади

Питання для обговорення

- У чому полягає відмінність некомерційних організацій від діяльності господарських товариств?
- Надайте порівняльну характеристику громадського суспільства та держави
 - Дайте визначення господарському об'єднанню
 - Що є господарськими товариствами? Які ви знаєте їх види?
 - Назвіть види підприємницьких (комерційних) організацій
 - Назвіть види непідприємницьких (некомерційних) організацій. Охарактеризуйте їх види
- Незважаючи на різноманітні форми та характер добровільних об'єднань, різні підходи до управління в них, всім ним притаманні певні загальні ознаки. Які вони?
- Якими правовими та неправовими нормами регулюється публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях
- Як можна класифікувати добровільні об'єднання громадських організацій за їх соціальною основою?
- Як можна класифікувати добровільні об'єднання громадських організацій за їх соціальною сферами діяльності, організаційною побудовою? Наведіть приклади.
- Як можна класифікувати добровільні об'єднання громадських організацій за їх цілями, методами й засобами діяльності? Наведіть приклади.
- Охарактеризуйте особливості корпоративної влади в господарських товариствах
- Що з міжнародного досвіду публічного адміністрування та корпоративної влади можна застосувати в нашій практиці?

ТЕМА 6. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК ПРОЦЕС ВИРОБЛЕННЯ, ПРИЙНЯТТЯ ТА ВИКОНАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

План заняття

- ◆ Понятійно-категоріальний апарат вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень
- ◆ Управління як визначальна функція публічного адміністрування.
- ◆ Пріоритетність політичного вибору цінностей і цілей.
- ◆ Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень.
- ◆ Способи, підходи і прийоми для ефективної організації прийняття управлінського рішення
- ◆ Етапи прийняття управлінських рішень
- ◆ Динаміка виконання рішень.
- ◆ Технології прийняття управлінських рішень. Реалізація прийнятих рішень. Планування нормотворчої діяльності.
- ◆ Підготовка аналітичних документів. Аудит, моніторинг та оцінювання управлінських рішень.
- ◆ Ефективність управлінських рішень в органах виконавчої влади

Питання для обговорення

- Які загальні принципи регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси.
- Розкрийте поняття суб'єкт та об'єкт прийняття рішень.
- Охарактеризуйте етапи прийняття рішень у публічному адмініструванні.
- Розкрийте послідовність етапів прийняття та динаміку виконання управлінських рішень.
- Які механізми спільних дій та взаємного контролю різних органів гілок влади в Україні передбачені Конституцією України: у законодавчому процесі; у бюджетному процесі; у визначенні основних напрямів внутрішньої та зовнішньої політики України; у кадровій політиці; у достроковому припиненні повноважень.

ТЕМА 7. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ У ПРОЦЕСАХ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

План заняття

- ◆ Теоретичні засади електронного урядування
- ◆ Електронний документообіг та захист інформації
- ◆ Електронна демократія: зміст, функції та інструментарій
- ◆ Захист інформаційного простору у процесах публічного управління

та адміністрування

Питання для обговорення

- Що таке «електронне управління»? Поясніть його зв'язок із поняттями «електронне урядування», «електронний уряд» та «електронна держава». Обґрунтуйте Вашу позицію.
- На якому етапі розвитку знаходиться зараз система е-урядування України?
- Які основні нормативно-правові акти у сфері інформатизації, розвитку е- урядування визначають концептуальні засади його розвитку?
- Які завдання були визначені в Концепції розвитку е-урядування в Україні?
- Які передумови необхідно виконати для повноцінного впровадження електронного документообігу?
- Що таке електронна демократія?
- Назвіть переваги та недоліки впровадження е-демократії. Які інструменти е-демократії Ви можете назвати?
- Які заходи було визначено в Україні для впровадження електронної демократії?
- Наведіть приклади розбудови електронної комерції у вашому місті (районі, області).
- Які, на вашу думку, перспективи розвитку е-демократії в Україні в найближчі десятиріччя?
- Як на рівні держави має здійснюватися вирішення проблем захисту інформації в системах публічного управління?
- Які Ви знаєте державні органи інформаційної безпеки?
- Назвіть специфічні служби інформаційної безпеки е-урядування.
- Які задачі вирішує цифровий підпис?
- Назвіть базові аспекти, що спричиняють виникнення проблем е-урядування.
- Які державні послуги ви отримували в рамках електронного уряду?
- Як ви можете охарактеризувати стадію зрілості електронного уряду при отриманні даної державної послуги?
- У чому ви вбачаєте основні проблеми надання державних послуг в електронному вигляді? Аргументуйте свою відповідь.

ТЕМА 8. ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

План заняття

- ◆ Економічні засади публічного управління
 - ◆ Публічне адміністрування та складові економічної системи
- Контрольні запитання для самоперевірки

Питання для обговорення

- Державне регулювання економіки спрямоване на досягнення ряду найважливіших цілей. Назвіть і охарактеризуйте кожну із них.
- Визначте основні напрями економічної державної політики
- Охарактеризуйте економічні функції публічної адміністрації
- Які основні форми реалізації державою економічної політики ?

ТЕМА 9. АНТИКОРУПЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

План заняття

- ◆ Поняття, типи та види корупції
- ◆ Поняття корупційних дій.
- ◆ Антикорупційні органи
- ◆ Антикорупційна стратегія України
- ◆ Нормативно-правова база антикорупційної діяльності.
- ◆ Зони «підвищеного» ризику проявів корупції.
- ◆ Політичні чинники запобігання проявам корупції.
- ◆ Нормативно-правові чинники запобігання проявам корупції.
- ◆ Організаційні чинники запобігання проявам корупції.
- ◆ Економічні чинники запобігання проявам корупції.
- ◆ Кадрові чинники запобігання проявам корупції.
- ◆ Морально-психологічні чинники запобігання проявам корупції

Питання для обговорення

- Поняття корупції та корупційних дій.
- Нормативно-правов база антикорупційної діяльності.
- Зони «підвищеного» ризику проявів корупції.
- Фактори запобігання проявам корупції.
- Охарактеризуйте особливості вертикальної та горизонтальної корупції. Охарактеризуйте політичну корупцію
 - Як за ступенем регулярності корупційних відносин розрізняють корупцію?
 - Чи є ідентичними поняттями хабар і корупція?
 - У чому полягають основні риси адміністративної корупції?
 - Які ви знаєте форми прояву адміністративної корупції?
 - У чому особливості побутової корупції? Наведіть приклади
 - Охарактеризуйте антикорупційні органи в нашій державі. У чому їх переваги які недоліки?
 - Що передбачає створення доброчесної публічної служби?

РЕКОМЕНДОВАНІ ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА

1. Алексєєв В. М. Структури публічного управління в Україні: громадівські ради. Чернівці : Техно- друк, 2014. 76 с.
2. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики : монографія. Київ : Вид-во УАДУ, 2015. 328 с.
3. Бакуменко В.Д. Державно-управлінські рішення : навч. посіб. / Київ : ВПЦ АМУ. 2011. 444 с.
4. Бакуменко В.Д., Бондар І.С., Горник В.Г., Шпачук В.В. Особливості публічного управління та адміністрування: навч. посіб. Київ : КНУКіМ. 2016. 167 с.
5. В. Д. Бакуменко В.Д., Князева В.М. Європейські орієнтири адміністративного реформування в Україні : монографія. Київ : Вид-во НАДУ, 2005. 172 с.
6. Ворналій З.С. Державна регіональна політика України : особливості та стратегічні пріоритети : монографія. Київ : НІСД, 2007. 820 с.
7. Гриньова В.М., Новікова М.М. Державне регулювання економіки : підручник. Київ : Знання, 2018. 398 с.
8. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій : монографія . Харків : ХарРІ УАДУ "Магістр", 2013. 236 с..
9. Дзюндзюк В.Б., Мельтюхова Н.М. та ін. Публічне адміністрування в Україні: навч. посібник Харків: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр». 2011. 306 с.
10. Дрешпак В.М., Брус Т.М., Тинкован О.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення органів місцевої влади : навч. посіб. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2007. 159 с.
11. Енциклопедичний словник з державного управління / за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
12. Зіллер Ж. Політико-адміністративні системи країн ЄС: Порівняльний аналіз. Київ : Основи, 1996. 418 с.
13. Коваль Г.В. Публічне управління: навч. посіб. Київ. 2013. 300 с.
14. Коломоєць Т.О., Лютіков П.С. Публічне адміністрування в Україні в умовах реформування (адміністративно-правовий аспект): навч. посіб. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2013. 215 с.
15. Корженко В.В., Мельтюхова Н.М. Публічне адміністрування в Україні: навч. посібник. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2011. 306 с.
16. Коротич О. Б. Державне управління регіональним розвитком України: монографія. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 20016. 220 с.

17. Лазор О.Д., Лазор О.Я., Юник І.Г. Основи державного управління та місцевого самоврядування: навч.-метод. посіб. Хмельницький: ТОВ «Поліграфіст -2», 2012. 520 с.
18. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. Київ : 2017. 110 с.
19. Малиновський В.Я. Словник термінів і понять з державного управління. Київ. Атіка, 2005. 240 с.
20. Малиновський В. Я. Державне управління : навч. Посібник. Луцьк : Ред.-вид. відділ "Вежа" Вол. держ. унів. ім. Л. Українки, 2000. 558 с.
21. Мельник А.Ф., Оболенський О.Ю., Васіна А.Ю. Державне управління : підручник . Київ : Знання, 2009. 582 с.
22. Нижник Н.Р. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація : монографія. Київ : УАДУ при Президентові України, 1997. 448 с.
23. Нижник Н.П. Публічна влада і управління: принципи і механізми реалізації: монографія. Чернівці: Технодрук, 2008. 432 с.
24. Оболенський О.Ю. Державне управління та державна служба : словник- довідник . Київ : КНЕУ, 2015. 208 с.
25. Ортинський В.Л., Кісіль З.Р., Ковалів М.В. Управління в органах виконавчої влади України: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 296 с.
26. Рудакевич М.І. Професійна етика державних службовців: теорія і практика формування в умовах демократизації державного управління: монографія. Тернопіль: Вид-во АСТОН, 2007. 400 с.
27. Семенченко А.І., Дрешпак В.М. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб. Київ, 2017.
28. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. Житомир : ЖНАЕУ, 2017. 705 с.
29. Тимощук В.П. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України. К., 2003. 496 с.
30. Хошаба О. М. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. Частина 13: Захист інформації в системах електронного урядування. Київ : ФОП Москаленко О. М., 2017. 72 с.
31. Ярмиш О.Н., Серьогін В.О. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: підручник. Харків: Вид-во Національного ун-ту внутр. справ, 2002. 532 с.
32. Ястремська О.М., Мажник Л.О. Публічне адміністрування : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 132 с.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.
3. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 33. Ст. 175.
4. Про політичні партії в Україні : Закон України від 05.12.2001 р No 2365-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text>
5. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012р. No4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
6. Про волонтерську діяльність: Закон України від 19 квітня 2011 року № 3236-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17>
7. Стратегія реформування державного управління України на 2022–2025 роки : схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.07.2021 р. № 831. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-p#Text>
8. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04.2011 р. No 3236-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text>
9. Про соціальний діалог в Україні : Закон України від 23.12.2010 р. No2862-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text>
10. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12>.
11. Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>.
12. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 01.06.2000 р. № 1768-14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>.
13. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.
14. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої) : Закон України від 14.09.2006 р. № 137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137-16#Text..>

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Зміст навчальної дисципліни	4
Тематичний план навчальної дисципліни... ..	7
Плани практичних занять	9
Плани семінарських занять	19
Рекомендовані літературні джерела.....	27

Навчальне видання

**ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

Методичні вказівки
до проведення практичних і семінарських занять з дисципліни

Укладач:

ГУТОРОВА Олена Олександрівна

Підписано до друку 2024 р.
Формат 60 x 84 1/16. Гарнітура Garamond Умовн. друк. арк. – 1,3
Наклад – 100 прим.
Державний біотехнологічний
університет 61002, м. Харків, вул.
Алчевських, 44